

१. श्री नारायणगोपाल

[संवत् २०४६ साल आश्विन २० गते रोज ६ का दिन आयोजित समारोहमा 'तीन दशकभन्दा बढी समयदेखि सङ्गीतको माध्यमबाट नेपाली भाषाका गीतहरूलाई देश तथा विदेशमा समेत लोकप्रिय बनाउन उल्लेखनीय योगदान गरेबापत' प्रदान गरिएको संवत् २०४५ सालको पुरस्कार 'जगदम्बा श्री' श्री नारायणगोपालले ग्रहण गरेपछि व्यक्त गर्नुभएको उद्गार। यो उद्गार 'नेपाली' त्रैमासिक अङ्क १२० बाट उद्धृत गरिएको हो। स्मरणीय छ, 'मदन पुरस्कार' का संस्थापिका रानी जगदम्बाकुमारी देवीको संवत् २०४५ साल भाद्र २८ गते स्वर्गारोहण भएपछि त्यसै साल आश्विनमा उहाँको स्मृतिमा पुरस्कार 'जगदम्बा-श्री' स्थापना गरी त्यसै सालदेखि प्रदान गर्ने गरिएको थियो। र यसै वर्षदेखि (अर्थात् २०४६ सालको समारोहदेखि) पुरस्कार 'जगदम्बा-श्री' र 'मदन पुरस्कार' एउटै समारोहमा समर्पण गर्ने परम्परा कायम रहिआएको छ, यद्यपि विभिन्न कारणवश कहिलेकाहीँ पुरस्कार 'जगदम्बा-श्री' प्राप्त गर्ने व्यक्ति वा संस्थाका प्रतिनिधिहरू समयमा उपस्थित हुन नसक्दा पछि भिन्ने समारोहको आयोजना गरी समर्पण गरिएको थियो। यस दिन आयोजित समारोहमा संवत् २०४५ सालको 'मदन पुरस्कार' प्रदान गरिएको ग्रन्थ 'ज्योति ज्योति महाज्योति' का रचयिता श्री दौलतविक्रम विष्टले पुरस्कार ग्रहण गरेपछि व्यक्त गर्नुभएको उद्गार एवं त्यसपछिका वर्षहरूमा मदन पुरस्कार प्रदान गरिएका ग्रन्थहरूका रचयिताहरूको उद्गार खण्ड दुई (क)मा रहेको छ।]

सभापतिज्यू, सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू, प्राज्ञिक वर्ग, सज्जन तथा भद्र महिलाहरू !

आजभन्दा करिब १४-१५ वर्षअघि कमल दीक्षितज्यूलाई मैले एउटा सुझाव पोखेको थिएँ। सो के भने गायक गायिकाहरूले पनि प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपले नेपाली साहित्यको श्रीवृद्धिमा सेवा पुऱ्याई नै रहने हुनाले गायकहरूलाई पनि मदन पुरस्कार वा त्यस्तै अन्य कुनै उपयुक्त पुरस्कार दिने चाँजो मिलाइदिनुपर्‍यो। त्यसो भन्दा, उहाँले केही भन्नुभएको थिएन, सके त्यसबखत उहाँले केही भन्न सक्ने कुरा पनि थिएन। त्यसैले मैले भनेको कुरा हाँसेर टारिदिनुभएको थियो। आज यो समारोहको

बीचमा आफू र स्वयं दीक्षितज्यूसमेतलाई पाउंदा मलाई त्यो पुरानो दिनको सम्झना आइरहेछ। उहिले उहाँ मात्र हाँस्नुभएको थियो अहिले हामी सबै उहाँलाई साथ दिँदै छौं। मलाई लाग्छ नेपालको सम्पूर्ण साँस्कृतिक जगत् हासिरहेको छ।

२०४६ साल असोज ७ गते बेलुकी ७.४० को ने.टी.भी द्वारा प्रसारित समाचारको एउटा अंश सुनेर म एकछिन तिरमिराएँ। कारण के पत्थो भने त्यहाँ एउटा बम पड्केको थियो। रुष्ट विश्वासै गर्न नसकिने खालको। तर त्यो रूस र अमेरिकाले बनाएको जस्तो विध्वंसकारी बम थिएन। वरु कल्याणकारी थियो। गजबको कुरा के भयो भने नेपालमा पहिलोपल्ट प्रक्षेपण गरिएको त्यो बमको स्वादमा कुनि कस्तो कस्तो सुगन्धित खालको एउटा मिठास पाएँ मैले। मलाई खेतखेत दौडन मन लागेर आयो, आकाशभरि गाउन मन लागेर आयो अनि नदीमा फ्रवाम्म हाम फालेर वेमरी पौडी खेलन मन लागेर आयो ! किनभने श्रीदरवारटोलको मदन पुरस्कार गुठीद्वारा निर्मित 'जगदम्बा-श्री' पुरस्कार नामक उक्त प्रक्षेपास्त्र सर्वप्रथम मेरै तालुमा बास गर्न आइपुरयो। कस्तो संजोग ! तर कति स्वादिलो ! मैले आफूलाई भाग्यमानी ठानें। गीत गाएर पाप हैन सत्कर्म गरेको रहेछु, धर्म गरेको रहेछु भन्ने विश्वास अटल भयो मेरो।

भद्रजन, म साहित्यमा रूची राख्छु तर मिर्जना गर्न असमर्थ छु। यो मेरो कमजोरी भन्नु वा के भन्नु? तर साहित्यको उत्सर्गको लागि कविले शब्दद्वारा बुने जस्तै गायकले ध्वनितरङ्गद्वारा आवरण बुनिरहेको हुन्छ, योगदान पुऱ्याइरहेको हुन्छ। कुरा एउटै हो, प्रयोगविधि मात्र फरक छ भन्ने मेरो धारणा छ। मैले बारम्बार भनेको यस कुरामा आज मदन पुरस्कार गुठीले सही थापेको देखा मलाई अत्यन्त प्रसन्नता भैरहेको छ। तसर्थ आ-आफ्नो क्षेत्रबाट नेपाली साहित्यको लोकप्रियता बढाउन समस्त मित्रहरूलाई म हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

अन्तमा विजयादशमीको यस पावन घडीमा म.पु.गुठीले पहिलोपल्ट जगदम्बा-श्री शीरोधार्य गर्ने अबसर प्रदान गरेकोमा गुठीका समस्त गुठीयारहरूलाई म हृदयदेखि धन्यवाद दिन चाहन्छु र जसको स्मृतिमा यो पुरस्कार स्थापना भएको हो उनै स्व. रानी जगदम्बालाई स्मरण गर्दै कोमल श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। आज यस समारोहमा उपस्थित हुनु भै समारोहको शोभा बढाइदिनुभएकोमा तपाईं सबैलाई धन्यवादका साथै विजयादशमीको मङ्गलमय शुभ-कामना टर्काउँछु। धन्यवाद !

